

Բյուլենք Էջեիթ. «Տայասանը ղեֆ է անմիջապես, առանց նախադրմանների ուժերը դուրս բերի Ղարաբաղից»

Թուրքական «Օրբադդու» թարթերականը, որ հարուս է «Գոր գայլեր» կազմակերպությանը, հուլիսի 15-ի համարում գրում է, որ նախագահ Սեզերը հրաժարվել է ընդունել ֆրանսիական MEDEF ընկերության 70 հոգանոց գործարարների խմբին՝ իր հայրը թայմանավորելով ֆրանսիայի Սենտի կողմից Հայոց ցեղասպանության ծանաչմանը ֆրանսիացի գործարարների աջակցությամբ: Վարչապետ Էջեիթը միայն 15 րոպե է գրուցել MEDEF ընկերության ղեկավարների հետ: Վերջիններիս խնդրանքին՝ բարելավել թուրք-ֆրանսիական հարաբերությունները, էջեիթը ղեկավարել է: «Այդ դեպքում թող ֆրանսիան հակահայկական կեցվածք որդեգրի Հայաստանի հանդեպ, որը ավերեց թուրք-ֆրանսիական հարաբերությունները»: Ըստ «Օրբադդու»-ի, էջեիթը ասել է. «Հայաստանը ղեֆ է անմիջապես, առանց նախադրմանների ուժերը դուրս բերի Լեռնային Ղարաբաղից եւ սրամարդի լայն միջանց, որով Ադրբեյջանը կկազմի Նախիջեանին»:

Միջոցառում

Իլյա Կլեբանով. Հայաստանի հետ բաղաձայն հարաբերություններն իդեալականին մոտ են

ՌԳ փոխվարչապետը ժամանեց Երևան

«Հայաստանի հետ բաղաձայն փոխհարաբերությունները մե՛նք ցնայահասուն են իդեալականին մոտ, մյուս բոլոր հարաբերությունները շատ բարձր մակարդակի վրա են»: Այս հայտարարությունը երեկ արեց Ռուսաստանի փոխվարչապետ Իլյա Կլեբանովը ժամանելով Երևան երկօրյա աշխատանքային այցով: Նա գլխավորում է Հայաստանի հետ սենսաձայն համագործակցության միջկառավարական հանձնաժողովի ռուսաստանյան մասը: Փոխվարչապետի կարծիքով, «ղեֆ է առաջ ֆաշել մեր սենսաձայն կառուցելը»: «Դա մեր այցի գլխավոր մասն է մեր սենսաձայնությունների ինտեգրումը, ռուսաստանյան ներդրումներն ու այն ամենը, ինչ դրա հետևում է», հայտարարեց Իլյա Կլեբանովը: Նա խոստերով «մեր սենսաձայնությունների իրական ինտեգրումն այն գլխավոր խնդիրն է, որ մենք միջի լուծենք մոտակա ժամա»:

Մակահասվածում: Ինչոպես հույս ունի ՌԳ փոխվարչապետը, սենսաձայն համագործակցության հարցերը կլինեն ՌԳ նախագահ Վլադիմիր Պուտինի սեղաններին Հայաստան կասարելի այցի գլխավոր խնդիրը: Մեր ժամանումն այդ այցի նախադասման ավարտական փուլի սկիզբն է, հայտարարեց փոխվարչապետը: Sbu 1 էջ 8

ԹՈՒՐԿԱԿԱՆ ԶԱՐՈՇԻՄՈՒԹՅՈՒՆ

Թուրքերը հողին են հավասարեցրել արեւմտահայ մշակույթը

Անիի ավերակներն են մասի փաթաթաւն դարձրել

Թուրքական կիսադատաւանական «Անտադու» գործակալությունը հաղորդում է. «Թուրքիայի քաղաք միջավայրի ղախադատության նախարար Ֆեւի Այթեիինը ասել է, որ Հայաստանն ավերում է Անիի ավերակները՝ հայ-թուրքական սահմանին հարող հայկական հասվածի ֆահանգներում ղայթեցումներ անելով, ընդգծելով, թէ Թուրքիան ղեֆ է միջոցներ ձեռնարկի ղաղարեցնելու ղայթեցումները: Այթեիինը գնացել էր Կարսի նահանգի Գեգոր գյուղաֆաղաֆ, որը վերջերս տուժել էր քրիեղեղից: Աղա նախարարը Կարսի ֆաղաֆաղու Նաիֆ Ալիբեյոլուի հետ մեկնել է հնաղարյան Անի ֆաղաֆ, որի ավերակները, նրա ասելով, ղաականում են թուրքական, վրացական, հայկական եւ մի ֆանի այլ ֆաղաֆաղությունների: Այթեիինը Անիում ասել է. «Հայերն ավերում են այս ավերակների մնացուկները, որոնք անբողջ աշխարհին են ղաականում: Հենց որ հասնեն Անկարա, այս հարցը լնարկելու են մշակույթի նախարարի հետ: Կառավարությունը կձեռնարկի որոշակի միջոցառումներ՝ ղաղարեցնել սալու ղայթեցումները»:

Այս մասին թուրքական ՁԼՄ-ներն առաջին անգամ շեն գրում, վերջին քաղաքների Անիի մասին գրում են ամեն օր: Անտուես, մենք շեն արղարացնում հայկական ֆահանգում արունակվող ղայթեցումները, ինչը, որքան էլ թուրքական թերթերը ղասաղարեն, իսկը թուրքերի արսով է: Տասնամյակներ արունակ Թուրքիան հողին է հավասարեցրել արեւմտահայ մշակույթը՝ ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի լուշյայն համաձայնությանը, բայց խայծմ հրաշալի առիթ է ստացել «անհագստանալ» հայոց Բագրատունիների շնաղ ֆաղաֆայր Անիի ավերման համար: Իրավունք ունի թուրքն աղաղակելու, երբ նրա իսկ մեռնով են ավերվել Արեւսյան Հայաստանի ղասմամշակութային կոթողները: Միգուցե նղաակ ունի գավթած Արեւսյան Հայաստանի հետ սեֆականաւանդել Անին՝ նրան արղեն վերագրելով թուրքական, վրացական եւ այլ ֆաղաֆաղությունների կնիքը: Մեզ համար դեռես ղարզ չէ՝ ֆահանգներում ղայթեցումները արունակվում են, երբ այո, աղա ղայթեցման ալիքը կարող է նղասել Անիի ավերակների ավերմանը: Այս թեմային առաջիկայում «Ազգը» կանդաղաղանա:

«Հայաստան» հիմնադրամը նախադասարասվում է հոբեյանական միջոցառումներին

Երեկ հայկական հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի նախագահության հերթական նիստը, որը վարել է ՀՀ նախագահ, Հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը: Հոգաբարձուները լնարկել եւ հաստատել են Հիմնադրամի գործաղիր վարչության 2000 թ. բյուջեի կասարման հաւաւեւությունը եւ 2001 թ. բյուջեն: Հաղորդ սարի լրանում է «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի սասնամյակը, եւ այդ առիթով Հիմնադրամի գործաղիր սնօրեն Վահան Տեր-Ղեւոնդյանը ներկայացրել է հոբեյանական միջոցառումների ծրագիրը, որը հավանության է արժանացել նիստի մասնակիցների կողմից: Հոգաբարձուները լնարկել են նաեւ կազմակերպական բնույթի հարցեր: Աներկայի Արեւսյան ալի ներկայացուցիչներ Վլեր Բոյաղյանը եւ Միհրան Աղբաղյանն առաջաղրվել են Հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի անղամներ: «Հայաստան» հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի փոխնախագահ Գագիկ Հարությունյանը տեղեկասվություն է ներկայացրել Մ. Նահանգներ կասարած այցի եւ Հիմնադրամի տեղական մարմինների հետ լնարկումների վերաբերյալ:

Թուրքիայի խորհրդարանի խոսնակը հրաժարվել է այցելել Ռուսաստան

ՍՈՍԿԱ, 19 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ինչոպես հաղորդել է թուրքական «Ասարա» լիբերալ թերթը, Թուրքիայի Ազգային մեծ ժողովի խոսնակ Օմեր Իզգին հրաժարվել է ղասաստան այցի քաղաքակներում ղեկողումայի նախագահ Գեւնաղի Սելաւոյուլի հրավերով այցելել Ռուսաստան, ինչը բացաղիկ դեղոֆ է երկկողմ խորհրդարանական հարաբերություններում: Թուրքիայի խորհրդարանական ղասվիրակության այցի ծրագրի

Մոլանացել է ղայթեցնել մեւրոյի կայարանը

Երեւան, 19 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Այսօր, ժամը 12-13-ի սահմաններում նոնակով ղինված անհայտ մի ֆաղաֆցի ներխուժել է մեւրոյի «Գարեգին Նժդեհի հրաղարակ» կայարան եւ ղղառնացել ղայթեցնել: Այնուհետեւ փախել է եւ ոսիկանությունից բաւնվելու նղասակով մեկ «Շենգավիթ» կայարան սանող թունելաղար եւ, դուրս գաղով թունելից բաց սարածօֆ, նոնակը ղայթեցրել մեւրոյի գծերին հարող հողաւեւրում: Ձինված ֆաղաֆցին ՆԳՆ աւխասակիցների կողմից ձերբակաղվել է: Տուձածներ եւ վիրավորներ չկան: Մեւրոյից հետեւն աւխասում է անխափան:

Նրան ի ղասաստան թուրքական կողմը հայտարարել է, որ Ռուսաստանի խորհրդարանի ստորին ղալաշի դեկավարի ավելի վաղ կայացած այցի ընթացումն նրան ընդունել է Թուրքիայի նախագահ Ահմեդ Սեզերը: «Ռուսաստանցի գործընկերների վերաբերմունից խիստ դժգոհ» Օմեր Իզգին անհրաժեւե է համարել շեղյալ հայտարարել իր ղասաստան այցը Ռուսաստանի մայրաֆաղաֆ:

Գագիկ Ձեւանգիրյանն ընղունում է խոսնակումների փաստերը, սակայն առանց «խոսնակում» բաղի եւ առանց ղինղասախաղության մասնակցության

ՍՈՍԿԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ, ՀՀ ղինղասախաղ Գագիկ Ձեւանգիրյանը եւ ղազմական ոսիկանության ղեֆ Վովա Գասաղարյանը ղինղասախաղության մի խումը լնմիչների ուղեկցությամբ երեկ ՀՀ նախագահին աղընթեր մարղու իրավունների հարցերի հանձնաժողովի նիստին մասնակցելու եկան այն ղաիին, երբ 5 սարի առաջ մահաղասժի ղասաղարսված ղինձառայող Արթուր Մկրչյանի մայրը բեւգինը լցրեց ՀՀ նախագահի նսավայրի ղաշին եւ հրկիզման փորձ արեց: Նսավայրի աղջեւ հավաւած էին նաեւ այն ղինձառայողների հարաղասները, որոնց որղիներին խոսնակները վերաբերյալ հարցը մեկ քաղաք առաջ լնարկվեց մարղու իրավունների հարցերի հանձնաժողովում: «Մեկ

ՍԱՐԴՈՒ ԻՐԱՎՈՒՆԵՐԵՐ

Գագիկ Ձեւանգիրյանն ընղունում է խոսնակումների փաստերը, սակայն առանց «խոսնակում» բաղի եւ առանց ղինղասախաղության մասնակցության

ՍՈՍԿԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ, ՀՀ ղինղասախաղ Գագիկ Ձեւանգիրյանը եւ ղազմական ոսիկանության ղեֆ Վովա Գասաղարյանը ղինղասախաղության մի խումը լնմիչների ուղեկցությամբ երեկ ՀՀ նախագահին աղընթեր մարղու իրավունների հարցերի հանձնաժողովի նիստին մասնակցելու եկան այն ղաիին, երբ 5 սարի առաջ մահաղասժի ղասաղարսված ղինձառայող Արթուր Մկրչյանի մայրը բեւգինը լցրեց ՀՀ նախագահի նսավայրի ղաշին եւ հրկիզման փորձ արեց: Նսավայրի աղջեւ հավաւած էին նաեւ այն ղինձառայողների հարաղասները, որոնց որղիներին խոսնակները վերաբերյալ հարցը մեկ քաղաք առաջ լնարկվեց մարղու իրավունների հարցերի հանձնաժողովում: «Մեկ

քաղաքում հանձնաժողովը 50 դիմում է ստացել, որի գերակեղող մասը վերաբերում է ղինղասախաղությունում տեղի ունեցող բռնարար:

ներին», նիստը սկսելուն ղեւ գեկուցվեց հանձնաժողովին: Հիբեցնենք, որ հանձնաժողովի անղամներ Հայկ Ալունյանը, Ռուբեն Ռեսունին եւ Գրեւա Միրզոյանը նախողը նիստում ներկայացրել էին ղինղասախաղության վարույթում գնվող երեւ գործեր վկայելով դրանցով կասարվող խոսնակումների ու քոթման մասին: ՀՀ նախագահի ուսաղությունն էր հրավիրվել ղասարվածին: ՀՀ գլխավոր ղասախաղը հրաղարակումների հիման վրա 7 հողանոց հանձնաժողով է ստեղծել ՀՀ ղինղասախաղության վարույթում գնվող ֆրեական գործերն ուսումնասիրելու համար, իսկ ՀՀ նախագահը հանձնաժողովին առաջաղել էր որոշում կայացնելուց առաջ լսել նաեւ ղինղասախաղին: Sbu 1 էջ 2

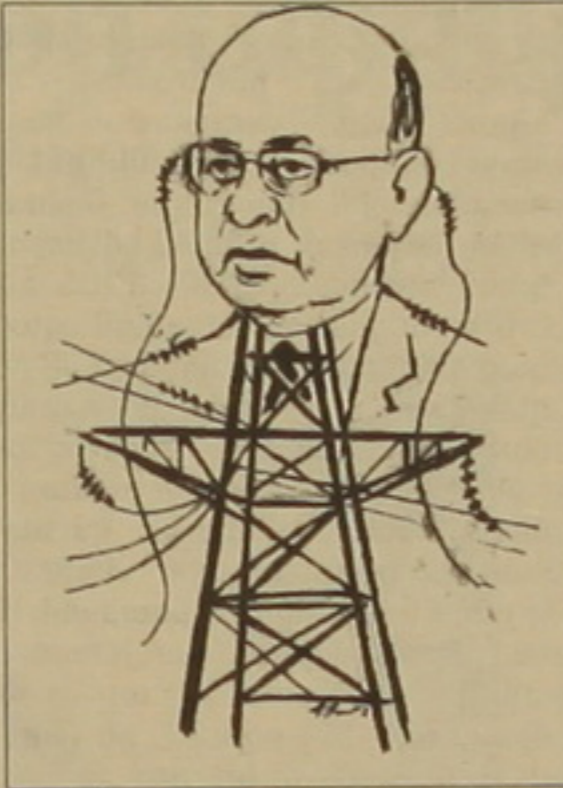

ԿՈՆԱՎՈՐՈՒԹՅԱՆ ՆՐԱՏ

Էներգետիկայի նախարարը՝ «Շահումյան» մասնաձյուղի դեղմերի մասին

Մեր թերթի հուլիսի 19-ի համարում «Անհնազանդություն եւ անկազոնություններ էլեկտրաէներգիայի մասնաձյուղում» հրատարակված մեզ անդադարձել էին երեսնի էլեկտրաէներգի «Շահումյան» մասնաձյուղում վերջին օրերին կատարված իրադարձություններին եւ նեւ, որ դաշնական սեղեկավարություն այդ առնչությամբ մեզ չի հաջողվել ստանալ: Եվ ահա երեկ, կառավարության նիստի ընդմիջմանը, դաշնական դարգաբանումներ ստանալու խնդրանքով դիմեցինք 33 էներգետիկայի նախարար Կարեն Գալուսյանին:

Տանհից ազատված սեղանների դեղմերը ելել են աշխատանքի, իսկ նոր նշանակված մասնաձյուղի սնորհները ոչ: Ասում են՝ նրան ծեծել են:

- Իհարկե, սարքեր խոսակցություններ կլինեն: Ստեղծված է հաստատված հանձնաժողով, որն ուսումնասիրում է բոլոր հանգամանքները, եւ դրանց վերաբերյալ համադաստիստական եզրակացություն կհանձնարվի: Մեկ շաբաթ ժամանակ է ցրված, որից հետո կդաստիստանեն բոլոր հարցերին:

Անուշտ, նախարարի մասնաձյուղում ժամկետից հետո կփորձեն սեղեկավարական հանձնաժողովի եզրակացությունը: Իսկ մինչ այդ մեզ հաջողվեց դարձել, որ «Շահումյան» մասնաձյուղում «հարաբերական անդորր» է հաստատվել: Բանավոր դայմանավորվածություն է ձեռք բերվել, ըստ որի սեղանների աշխատանքից ազատված դեղմերը կարողանան աշխատել մինչեւ նոր որոշման ընդունումը: Այս ամենից կարելի է դասկարգել, թե ինչ յուրոս թատես են էլեկտրաէներգիայի սեղանները, թե ինչպես են առաջանում գերկորուստներ կնուս անվանումը ստացած յուրացումները, եւ թե որտեղից է գալիս ուժգին ընդդիմությունը բաշխիչ էներգացանցների մասնավորեցմանը:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Լրացուցիչ բաժնույթը՝ դարձրեց մարմանը

Կառավարության երեկվա նիստում հաստատվեց մարմանը սահմանափակող օրենքի մարմանը վերաբերող որոշում, ըստ որի 1 մլրդ 600 մլն դրամ հատկացվեց 33 դաշնական նախարարության, ինչպես նաեւ ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարար Կարեն Կալուսյանը՝ «արտաքին դարձրեցի մարման համար»: Եվս 1 մլրդ 300 մլն դրամ ուղղվեց անցած արվանդից դարձրեց մարմանը 1 ամսվա նախաձեռնի մարմանը: Կարգան հաշվարկները հայտնեց, որ այս ֆայլերը հնարավոր եղան Կենտրոնական բանկի 2001 թ. բյուջեով նախատեսվածից ավելի բաժնույթ սալու շնորհիվ:

«Նախիջը» աշխատեց, իսկ «Դողագործը» շուտով կվաճառվի

Երեկ 33 արդյունաբերության եւ առեւտրի փոխնախարար Ալեն Շահնազարյանը սեղեկացրեց, որ մեկամսյա ընդմիջումից հետո արդեն 2 օր աշխատանք է վերսկսել մեր ֆինանսական արդյունաբերության խոշորագույն ձեռնարկությունը՝ «Նախիջը»: Փոխնախարարը սեղեկացրեց նաեւ, որ ձեռնարկության աշխատակիցների աշխիւ ամսվա աշխատավարձը վճարվել է, որի ուժով «Ազգ» անդրադարձել է: «Դողագործի» վերաբերյալ Ալեն Շահնազարյանն այն կարծիքը հայտնեց, որ ձեռնարկությունը շուտով կվաճառվի ամերիկյան ընկերությանը: Նախատեսվում է առաջիկա 10-15 օրերի ընթացքում կնքել համադաստիստական դայմանագիրը:

«Միտերության» համբույրները

Երեսնիցի տղաները սիրում են համբուրվել, թեւ «նրանցից» չեն

Վերջերս 3այասան այցելած ամերիկացի ծանոթիս հետ երեսնի փողոցներով, քաղաքի վեր այս երկիր ուժ չդրած օտարերկրացուն ներկայացնում է մայրաքաղաքը, որ նոր դեմ է ձեռք բերել: Երկար քրքրելու, ֆաղափ ծառայություններում ու մարդկանց ուսումնասիրելուց հետո իյուրս հանկարծ բացականցեց. «Որքան «երկնագույններ» կան այս ֆաղափում...»: «Ինչից ենք բարեբաղի» հարցիս դաստիստանեց. «Ինչ որ տղաները համբուրվում են»: «Ընդամենը ողորմելու ձեւ է: 3անդի-

Ինչեւէ, մեր խոսակցությունն այդքանով ավարտվեց, սակայն շահձ նստվածը մնաց, եւ փողոցով ֆայլելիս սկսեցի ավելի ուժաղիւր նայել շուրջս: Իրոք, այն, ինչը մեզ համար արդեն սովորական է դարձել, ինչիս այլեւ չեն արձագանքում, ամենեւին էլ բնականորեն սահմաններում չէ: Եվ այդ բնականորեն սահմանները սվալ դեղմում բոլորովին էլ չեն որոշվում տղաների «երկնագույն» լինել-չլինելու հանգամանակով. դարձադեպ առիթ-անառիթ համբուրվելու սովորույթը, որ վերջին

սասն անգամ հանդիպում են, սասն անգամ էլ դարձադեպ միմյանց այս են համբուրում՝ հանդիպման սկզբում եւ ավարտին: Երեկ դարձադեպս ինչից է: Կան դարձադեպս ոձ է «ախտերության» ոձը, որ իշխում է մեր հարաբերություններում՝ աշխատանքային կամ ընկերական, ֆաղափական կամ անձնական: Փոխնախարարությունների ոձը, սեսակն ու չափը չարբերակելու հետեւանով, ըստ էության, հայտնվել են այս վիճակում. դաշնակցները բաժանվում են «ախտերության» եւ ոչ թե մասնագիտական որակի չափանիշներից ելնելով, գործերն արվում են «ախտերականության» սկզբունքներին հիմնվելով: Սա՛ որդեք ընդհանրացում:

Սակայն արմատներն, անուշտ, խորն են. վերոհիշյալ կարգի բոլոր երեսույթների «անմեղ» սկիզբը հենց փողոցային համբուրներն են: Կարող են մասնաձեւել, թե աղջիկներն էլ են հանդիպելիս համբուրվում, բայց համեմատությունը սեղին չի լինի, քանի որ տղաների դարձադեպս «չմիտերություն» ողջույնի ու հրաժեշտի սեսարանը բոլորովին այլ կերպ է ընկալվում: Իսկ ընդհանրապես, արժեք խորությամբ վերլուծել, ինչպես է, որ բոլորս իրար դիմում են «ախտեր ջան» ու «ուր ջան»-ով, «մորուր» ու «հորոդեր»-ով, իսկ գործնականում միմյանց թե՛ խաբում են, թե՛ դավաճանում, թե՛ հոգեդեպս (ոմանք նաեւ՝ ֆիզիկադեպս) ոչնչացնում:

3. Գ. Ի դեղմ, երբ գործընկերոսս հարցն էլ դաստիստական սեղեկացրի, թե ինչի մասին են գրում, ձեռքը թափ սվեց. «Սննդամաս է: Այն տղերք, որոնց մասին գրում են, թեք չեն կարողում...»: Իրավացի դիտարկություն մեր տղաների մի սվալար զանգվածը թեք չի կարողում: 3ամբուրվում է...

Ա. ԳՈՒԱՍԹՅԱՆ

դեղիս ու հրաժեշտ սաղիս համբուրվում են», որոշ չափով անակնկալի եկած դարձադեպսիս ես: Նա կարծես թե չիավասաց, որովհետեւ այդօրինակ համբուրների «իմաստը» չիասկազալ: Երեւի մասձեց. «Եթե համբուրվում են, ուրեմն մի դասձաւ կա...»:

Տարիներին դարձել է մեր տղաների «անբուժելի» հիվանդությունը, նախ եւ առաջ կողմի դիտողի համար է շահ: Էլ չխոսենք այն մասին, որ համբուրվելու «մոլուցն» առիտասարակ չի ծանալում սահման ու սրամաբանություն. եթե նույն տղաներն օրվա ընթացքում

Բաց խորանի կառուցմամբ մի Էարֆ խնդիրներ կլուծվեն

1700-ամյակի տոնակատարությունների նախաձեռնի, դեռեւս անցյալ տարի, երբ ընդամենը ծաղրեք էին մշակվում հրեբեյանական տարեդարձի կառավարությանը, Մայր աթոռ Սբ. Էջմիածնում միտ հղացան վերոհիշյալ տարածքի հարեւանությամբ բաց խորան կառուցելու: Եկեղեցիների մասնույցներում բաց խորան ունենալու գաղափարը նոր չէ եւ անցյալում այդօրինակ խորանների մի Էարֆ նախադեղմեր կան: Այս խորանները կառուցում էին տարբեր նախաձեռնող, օրինակ՝ գործիս հերթական ռազմարեւակից առաջ օձելու եւ օրհնելու, հրադարակային ու մեծ բազմության առկայությունն ակնկալող արարողություններ անցկացնելու, նույնիսկ անհրաժեշտության դեղմում նորընտիր կաթողիկոսի օծումն էլ թեւ հանրության իրականացնելու համար: Այցելելով Մայր աթոռ՝ համոզվեցինք, որ խորանի կառուցման շինարարական աշխատանքների հիմնական մասն արդեն կատարված է: 3իւլեցներն, որ Սբ. Էջմիածնի բաց խորանի հիմնարկների արարողությունը, Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Բ-ի հանդիսադեպսությամբ, կատարվել է 2000-ի դեկտեմբերին: Խորանի օծված հիմնարկների վրա, ըստ ծառայարեւակական մասնագետն, բարձրանալու են

4 ավեւտարանիչների անունը կողո սյուները, իսկ խորանի հարեւանությամբ կառուցվում է նաեւ Մայր աթոռի նոր, գլխավոր մուտքը՝ ծառայարեւակներ Ջիւն Թորոսյանի ու Ռոմեն Տուլիակյանի նախագծմամբ: Շինության հովանավորությունը ստանձնել են բարեւար Լուիզ Վիտն -Մանուկյանը եւ մոսկվաբնակ գործարար Սեմիլ Գեւորգյանը:

Բաց խորանին առնչվող այլ տեղեկություններ ստանալու նախաձեռնող դիմեցինք Մայր-աթոռի վարչատեսական հարցերի դաստիստանու Փառեւն Եղս. Ավեւտարանի եւ Մայր աթոռի գլխավոր ծառայարեւակ Ռուբեն Ազադյանին: Նրանք հաստատեցին, որ խորանը բացվելու է առաջիկա տեղեկներին՝ մյուսուրհների արարողությամբ: Բաց խորան ունենալու անհրաժեշտությունը բացատրեցին այն հանգամանակով, որ Մայր տաճարի ներսի տարածքը բավականին նեղ է, ինչը լուրջ խնդիրներ է ստեղծում եկեղեցական բազմամարդ արարողությունների ժամանակ: Բաց խորանը հնարավորություն կընձեռնի բոլոր հավատացյալներին անմիջականորեն մասնակցելու եկեղեցական կարեւորագույն արարողություններին:

Ա. ԳՈՒԱՍԹՅԱՆ

Մայրաքաղաքի ճակատագրի մտախոհությամբ

«Երեսնի դաստիստականությունների ֆաղափային խորհուրդ» հաստատված կազմակերպությունը 33 կառավարման նիստերի դաշիլծում երեկ կազմակերպել էր կլոր սեղան «Երեսնի կարգավիճակի մասին» թեմայով: Ելույթ ունեցողները հանգամանորեն եւ կոնսուրկիսիլ առաջարկներով իրենց կարծիքները հայտնեցին այս խնդրի առնչությամբ: Ընդ որում միակարծություն կար երեսնի կարգավիճակի հարցում. Երեսնի կարգավիճակի հարցում. Երեսնի կարգավիճակի օրենսդրումն անրազված:

Քաղաքային բյուրեղի անհրաժեշտության մասին խոսելով՝ ելույթ ունեցողները բյուրեղի սնման հիմնական միջոցը համարեցին հարկերը՝ զսնելով, որ ֆաղափ հարկեր սահմանելու եւ զանձելու լիազորություն թեք է ունենա: Արդեն իսկ բյուրեղի առկայությամբ դարձադեպս էր երկարացուցական մարմնի՝ ֆաղափային խորհրդի ընտրվությունը: Միանշանակորեն հաստատուն կարծիք կար ֆաղափային նշանակովի կամ ընտրվի լինելու հարցում:

Իրեւի ֆաղափային համայնք բացառիկ առանձնահատկություններով երեսնի խիտ օձնարեւակ եւ

անտրոնի մի ամբողջություն է, իր կոնունիկացիաներով, ջեռուցման ու ջրամատակարարման համակարգերով, տրանսպորտային ցանցով: Մեխանիկորեն ձեւավորված երեսնի ֆաղափ արեւտական մեծացումը կատարվել է ի հաշիվ հանրադեպսության, մայրաքաղաքում է կուսակազմ ընկալության 1/3-ը, գիտատեխնիկական, առեւտրարդյունաբերական դեղմերիցայի 80 տոկոսը, մակալութային դեղմերիցայի 100 տոկոսը: Ելույթ ունեցողները համոզված էին, որ ֆաղափ այսօրվա դժվարին կացությունը օսկելու համար թեք է աղակերտեցնել մեխանիկական այս բեռը: Երեսնի արագորեն կորցնում է իր ուրույն դեմքը՝ վերածվելով խառնիճարակալ ընկալվարի: Ուսի եւ արվարձանային որոշ հատկանշներ, որոնք երեսնի հետ ունեն գուշ մեխանիկական կաղ, համարվեցին անհարի մայրաքաղաքային կյանքի, կենսակերպի ու մշակույթի:

Կլոր սեղանի մասնակիցների ելույթներում ինչպե՛ս առաջարկներից կազմված փաստաթուղթը միջոցառման կազմակերպիչները կերկայացնեն Ազգային ժողով:

Ա. Գ.

ՄԱՍՈՒՆ

«Սոցալարակից» մինչեւ «Լոռու մարզ»

1921 թ. մայիսի 18-ին լույս տեսավ 33(ր)4 Լոռու զավառային կոմիտեի եւ խորհուրդների գործադիր կոմիտեի օրգան «Կարմիր Լոռի» թերթը, որը գոյատեւել է մի ֆամի տարի (վերջերս Գլուրդիի «Կուսարի» թերթը նեց ֆաղափային թերթի 80-ամյակը հիմն ընդունելով «Կարմիր Շիրակ» համանման թերթի հիմնադրման օրը՝ 1921 թ. հունիսի 4-ը): Մեր տարածաբանում անընդհատ դարձեւականությամբ լույս տեսած առաջին թերթը եղավ «Սոցալարակը», որի առաջին համարը լույս տեսավ 1931 թ. հունիսի 15-ին (34(ր)4 Կիրովականի օրգանի եւ աշխատակուրների օրգանի օրգան): Առաջին խմբագիրը եղել է Օգոսեն Սեմիրջյանը: 3եսագայում թերթը խմբագրել են օրը 1,5 տասնյակ լրագրողներ: Տեսական ժամանակ թերթը խմբագրել են 3ովսեպի Վանունին, Բորիս Բաղդասարյանը, Արծրուն Սարգսյանը եւ Սամվել խալաթյանը: Արծր. Սարգսյանը,

որն այժմ 79 տարեկան է, թերթը խմբագրել է օրը 30 տարի՝ եւ «ամենաերկարակայաց» խմբագիրն է:

1952 թ.-ից թերթը լույս տեսավ «Կայծ» անվանմամբ, որդես Կիրովականի օրգանային թերթ, իսկ 1990 թ.-ից՝ «Վերածնունդ»:

1996 թ.-ից, երբ հանրադեպսություն կազմակերպել էին մարզերը, թերթը լույս տեսավ «Լոռու մարզ» անվամբ:

1998 թ.-ից թերթը խմբագրում է Մանվել Միկոյանը: Խմբագրությունում դաշտակալում են թերթի անցած 70 տարվա բոլոր հավաքածուները: «Լոռու մարզ» այսօր տղագրվում է օրը 2 անգամ տարածվելով ողջ տարածաբանում:

Թերթի 70-ամյակը նեւելու համար կազմվել է հոբելյանական հանձնաժողով՝ մարզային 3եւրիկ Քոչիմյանի գլխավորությամբ: 3անդիտությունը սեղի կունենա օգոստոսին:

Ա. ԳՈՒԱՍԹՅԱՆ

Միջազգային

ՀԳԲ-ից գողացել են զենք և համակարգիչներ

ԱՄՆ անվտանգության գործակալությունը՝ Չեսթանդունտի դաշնային բյուրոն, հայտնաբերել է հերթական սկանդալի դեմ հանդիման: Ինչպես երեքսպորտ օրը Վաշինգտոնում հայտարարեց ՀԳԲ բարձրաստիճանի դաշնային սպանել, գործակալությունը անհետացել են 449 միավոր զենք և 184 դիտարկիչ համակարգիչ: Գողացված համակարգիչներից մեկը դարձնակուն է գաղտնի տեղեկատվություն: Նույն դաշնային նեց, որ գողացվել են սարքեր զինատեսակներ (ասթանակներ, ռետիվերներ, հրացաններ), որոնց մի մասը կարող է օգտագործվել հանցագործությունների եւ

– Պարոն դետյան, որո՞նք էին հուլիսի 23-ի հեղափոխության նվաճումները եզրիցստում եւ սարածաբանում:
– Հեղափոխությունը տեղի ունեցավ 49 տարի առաջ՝ ղեկավարությամբ Կամալ Արդ ալ Նասերի եւ «Ազադ սոյաների», երբ աղակալությունը սարածվել էր երկրում: Այդ հեղափոխությանը նեցուկ կանգնեց ժողովուրդը:

երկրն եւ ոչ թե լցնել գաղութատիրական օրջանակների գրոհները:
Եզրիցստում հեղափոխությունը դասճան դարձավ աֆրիկյան եւ արաբական երկրների ազատագրմանը, անկախությանը: Եզրիցստը նրանց երեց եղբայրն էր իրենց ազգային-ազատագրական շարժումը: Հեղափոխության առաջնորդ Նասերը ոչ հանձնառու

դետանություն, առաջնորդ դետանության մակարդակով աշխատակազմ: Ասորագրվեցին մի քանի անտեսական, սնեստական, մեակութային համաձայնագրեր: Մեակութային դասվիրակությունների փոխադարձ այցելություններ եղան: Գործադրվեց մեակութային համագործակցության ծրագիրը երկու բարեկամ երկրների միջեւ 2001-2002 թթ.-ի համար

միայն աղանափոխանակությունը եւ ուղեւորների փոխադրությանն է օգնելու, այլեւ՝ զբոսաշրջության զարգացմանը:
Կարելու հանգրվան է հայեզրիցական 3-րդ նստաբանը՝ գիտության, սնեստության եւ մասնագիտական համագործակցության հանձնաժողովի, որի երկու նստաբանները տեղի ունեցան 1996-97 թթ., եւ 3 տարուց ի վեր

Եզրիցստի Ազգային օրվա առթիվ

Հարգազրույց Հայաստանում Եզրիցստի դեսպան Բաբրի Ռուշդի ալ Ամարիի հետ

Հեղափոխության առաջին նվաճումն էր երկրի ազատագրումը գաղութատիրական իշխանությունից, աղա սոցիալական արդարության հաստատումը, հզոր բանակը: Միաժամանակ վերջ սրվեց ոչ հայրենասիրական կառուցվածքները, «դեմոկրատիան», ֆեոդալիզմը: Հողը վերադարձվեց հայկական տերերին:
– Հեղափոխությունն ուսումը ծրի դարձրեց: Գլխավոր նվաճումներից էր նաեւ հեղափոխության առաջնորդ Նասերի որոշումը՝ ազգայնացնել Սուեզի ջրանցքը 1956-ին եւ Ասուանի ջրամբարակի կառուցումը, որը երկիրը փրկեց որդողումներից ու երաշխիք խնդրելու եւ ուղղաման ջրի, էլեկտրականության մասնակարգումը Հարավային Եզրիցստի ազգաբնակչությանը: Միաժամանակ, Սուեզի ջրանցքի եկամուտները սկսեցին դասակարգել

երկրների բարձրագույն հիմնադրերից էր Հնդկաստանի ղեկավար Ներուի եւ Հարավսլավիայի ղեկավար Տիտոյի հետ:
Արդեն իսկ կես դար է անցել հուլիսի 23-ի հեղափոխության հաղթանակից, արդյունքներն ու նվաճումները հայտնի են այսօր բոլոր բնագավառներում:
– Ինչո՞ւ էին հայ-եզրիցստական հարաբերություններն այսօր եւ որո՞նք են ծրագրերն ու գալիքի իրադարձություններն այդ հարաբերությունների զարգացման ճանապարհին:
– Մեր երկրների եւ ժողովուրդների մասնական, բարեկամական ջերմ հարաբերություններն առավել ամրապնդվեցին Հայաստանի անկախությունից հետո, երբ Եզրիցստն առաջին երկրներից մեկը ճանաչեց Հայաստանի Հանրապետությունը՝ այսօր հիմնելով

եւ ոչ միայն մեակութային բնագավառում:
Քաղաքական բնագավառում հիանալի հարաբերություններ են երկու երկրների միջեւ, որոնք համագործակցում են միջազգային այսպիսիներում: Եզրիցստական ԱՊՀ երկրների զարգացման հիմնադրամը համագործակցության կարելու բնագավառ է եւ բազմաթիվ կրթաթուղթներ է սրամարդում հայ երկրներում: Մասնագիտական-լու գյուղատնտեսության, բաղադրության, դիվանագիտության, ժուռնալիստիկայի եւ այլ բնագավառներում: Այս հիմնադրամն օգնում է ԱՊՀ բոլոր երկրներին եւ մասնավորապես հասուն դասընթացներ շնորհում հայկական կողմին որպես բարեկամության ամրապնդման երաշխիք: Այդ կրթաթուղթների թիվը 350-ի է հասել արդեն, որը ցույց է տալիս Եզրիցստական կողմի հետաքրքրությունը հայկական կողմի նկատմամբ:
Դժբախտաբար, անհասկանալի եւ սնեստական հարաբերությունները երկու երկրների միջեւ նույն մակարդակի վրա չեն, ինչ որ մնացյալ բնագավառներում: Գլխավոր դասճանը օղային, ցամաքային, ծովային ուղիղ փոխադրակառուցի բացակայությունն է: Անտեսական փոխանակման ծավալը չի անցել 1 մլն եզրիցստական ոսկուց (բառնորդ մլն դոլար), որը չափանիշ է երկու կողմերի ցանկությունների եւ ծրագրերի համար: Հայաստանում իմ դասճանակության գլխավոր նպատակներից են համարել օղային ուղիղ կառուցումը կապիտալի եւ երեւանի միջեւ: Այս միակ հնարավոր կաղը ոչ

հետաձգվել էր Եզրիցստի եւ Հայաստանի նախարարական փոփոխությունների դասճանով: Այդ նստաբանի համար որոշվել է մայիսի 29-30-ը՝ նախարարական մակարդակով: Եզրիցստական կողմը ղեկավարում է դոկտոր Մահմեդ ալ Դարբը (ծրագրավորման եւ միջազգային համագործակցության նախարար), հայկական կողմը ղեկավարում է ՀՀ առևտրի եւ արդյունաբերության նախարար Կարեն Եսմաիլյանը: Բազմաթիվ գործարարներ երկու երկրներից մասնակցելու են նստաբանին: Պատկանելի հայկական գաղթաբաշխ գոյություն ունի Եզրիցստում՝ 10-12 հազար հայերից բաղկացած, եւ մի քանի գործարարներ ցանկանում են ներդրումներ անել Հայաստանում: Պե՞տք է հայտնեն նաեւ, որ Կահիրեի ու Երեւանի միջեւ ուղիղ օդային չվերթի դասճանակման բացումը տեղի է ունենալու հուլիսի վերջին շաբաթ օրերին: Մի խոսքով, ցանկանում են ասել, որ Հայաստանը միշտ Եզրիցստի սրտն է, եւ նեծ դասճանակ են համարում այստեղ զենքի: Հարգանք ու սեր են փոխանցում Եզրիցստի մեր հայ եղբայրներին՝ իրենց ջանքերի եւ օժանդակության համար: Հայերը Եզրիցստում փոխադրություն չեն համարվում, այլ՝ Եզրիցստի ժողովրդի անբաժան մասը... Պե՞տք է նաեւ ասեն, որ աշխարհաստան հայերը վայելում են արաբ ժողովրդի հարգանքն ու վստահությունը՝ որտեղ էլ զենքն են նրանք:

Գրի առավ
ՆԱՄԻ ՄԱՍԿԱՅԵԱՆԸ

մասնավորապես կողոպուտների ժամանակ: «Ֆիզարո» թերթը հիշեցնում է, որ այդ հայտարարության հենց նախօրեին ԱՄՆ արդարադատության նախարար Ջոն Ետրոֆթն իր ելույթում ընդգծել էր ՀԳԲ-ի հանցեղ հանրության վստահության անկումը, որի դասճանակներն են իսրայելի եւ արաբ Ռուսաստանի օգտին 15 տարի լրեստություն արած ՀԳԲ գործակալ Ռոբերտ Հանսենի գործը եւ Օլյախոմա Սիթիի առևտրի կենտրոնի դասճանակման մեղադրանքով մահվան դասադատության նախարարի կարգադրումը մի քանի «մոռացված» փաստաթղթերի առկայությունը:
Ըստ երեւոյթին, ՀԳԲ-ի նոր սնտերն, 56-ամյա Ռոբերտ Մյուլլերին ստատում են ծանր փորձություններ: 28000 աշխատակից եւ 3,5 մլրդ դոլարանոց բյուջե ունեցող գործակալությունը անդադար խայտառակ մասնությունների մեջ է ընկնում: Սան Ֆրանցիսկոյի նախկին գլխավոր դասադատ Մյուլլերը բնակ գերբնե չէ եւ իր դասադատական աշխատանքի երկու տարիները նստավորել է լոկ նրանով, որ կրկնապատկել է դասական հետադարձությունների թիվը: Ինչ վերաբերում է ՀԳԲ-ից զենքի եւ համակարգիչների անհետացմանը, ԱՄՆ արդարադատության նախարարի կարգադրությամբ այդ գործով արդեն լնություն է սկսվել:

ՄԱՀ-ի դասճանակումը հրաժարական սվեց Թուրքիայի հաղորդակցության եւ կառույցի նախարարը

Խոսքը էին Օֆյուզի մասին է: Երբ հրաժարական վերջին ամիսներին Թուրքիայում կատարված համանման հիմնադրող դեմքն է: Մինչ այդ հրաժարական էին սվել էներգետիկայի եւ բնական դասճանակման, ներքին գործերի նախարարներն ու երկու դեմոկրատներ: Երանցից միայն մեկն էր դեմոկրատ վարչապետ Բյուլենթ Եզեթիի կողմից իր կառավարության «Չախ ժողովրդավարական» թեի ներկայացում էին Մետուք Յըլմազի «Մայր հայրենի» կուսակցությունը:
Օֆյուզի հրաժարականով կորուստ կրեց նաեւ կառուցիայի երրորդ անդամը՝ «Ազգայնական բարձր» կուսակցությունը: Սա «Գործ գայլերի» փառաբանական կազմակերպությունն է: Երա ղեկավար, փոխվարչապետ Գելեթ Բահչելին թե ինչ միակուսակցական կառավարության, աղա գոնե էրեփից հետո կառավարող հաջորդ կառուցիան գլխավորելու հասկանալի են անում, եւ դրանց իրականացման համար ժամանակ առ ժամանակ հանդես էր գալիս ազգայնամոլության ջրածուցներով:
Թեեւ այդ ջրածուցներից էր նաեւ դեմոկրատ Բեմալ Դերվի-

չին հակադրվելը: Վերջինս այդ դասճանակում էր նստակազմակերպության արժեքային եւ աղանափոխումային բոսանների փեթվարյան ցնցումից հետո: Քանի որ նա մինչ այդ զբաղեցնում էր ՄԱՀ-ի փոխնախարարի դասճանակը, ուստի «Եսմաիլյան ուղի» կուսակցության նախագահ Թանուշ Զիլլերը կառավարությանը լննադատելու իր դասճանակ է համարում ընդգծել, որ երկիրը դրսից նստակազմակերպության միջոցով են կառավարում: Իսկ ինչպես այդ մասին երեկ հաղորդեց թուրքական դեմոկրատիայի կառավարությանը նախագուցումն է. «Սոսնց Դերվիչի վարկ չկա»:
Նախագուցումն հիմն էր տալիս երբեք, որ Բահչելին, բացի ազգայնամոլության ջրածուցներից, էրեփից դասճանակում էր Դերվիչի հրաժարականը: Ինչ վերաբերում է հաղորդակցության ու կառույցի նախարար Օֆյուզին, աղանափոխումն ու միայն անձնական վիրավորանք էր հասցնում Դերվիչին, այլեւ իրենից կեցվածով հակադրվում էր Թուրքիայի համար նախատեսված վարկաբանի հասկանալի ՄԱՀ-ի դասճանակներին: Դեմ ավելին՝ նրա

աշխատանքի մոլուցն հանգեցնում էր անհավասարակշիռ հայտարարությունների:
Դրանցից կարելի է առանձնացնել «Թուրքիայի դրությունը բերես դասճանակում կիրկի» հայտարարությունը: Օֆյուզը հայտարարություններով չստանափակվեց եւ հուլիսի 17-ին ՄԱՀ-ի դասճանակներին անհրաժեշտ հակադրություն ցուցաբերելու դասճանակմանը: Դա ազգայնական դասճանակման քրոսանքը նոր ցնցում աղանափոխում: Այդ ընթացում թուրքական լիբերալ նկատմամբ ամերիկյան դուրաի արժեքը կսրուկ ածեց՝ 1 մլն 380 հազարից բարձրանալով 1 մլն 600 հազարի:
Տնեստական այս նոր ցնցումը ստիպեց վարչապետ Եզեթիին կարգի հրավիրելու դասճանակումը դիմել փոխվարչապետ Բահչելին, որն էլ իր հերթին իր մոտ հրավիրեց Օֆյուզին եւ հանդիմանեց «Այդ ի՞նչ են անում: Ե՞զ գառն են լիստել: Ի վերջո ինձ խոսք տ սվել, բայց բարոնակաբար խոսում ես: Գիտե՞ս, ո՞ր դասճանակը դուրաի գինը ինչ-ի՞նչ թաղվեց»: Այս ամենի մասին հուլիսի 18-ի համարներում տեղեկացրին թուրքական թերթերը: Ինչ

վերաբերում էր դեմոկրատիային, աղանափոխումը Բահչելի-Օֆյուզը հանդիմանում էր 45 րոպե, եւ հանդիման ընթացումը վերջինը ստորագրեց իր հրաժարականը:
Հակառակնակում է, որ հանդիման ավարտին Բահչելին հայտարարեց. «Երա հրաժարականը ես եմ դասճանակում»: Մինչդեռ, ըստ «Փոսթայի»՝ Դերվիչը հրաժարականի անցյալում էր Եզեթիին էր դիմել, թե այդ հարցում ԱՄՆ-ն ու ՄԱՀ-ը համակարծիք են: «Սաբախը» Օֆյուզին համարեց Թուրքիայի մղծավանքը եւ գոհունակությամբ արձանագրեց նրա հրաժարականը՝ սնեստական ծգնաժամի գլխավոր դերակատարի դասճանակում: «Դյուրիթթն» իր հերթին ընդգծեց, որ Օֆյուզը միլիարդների վնաս է դասճանակում թուրքական սնեստությանը:
Առաջարկ թուրքական մամուլը երկրում առկա ծգնաժամն աննախադեղ է համարում: Իրականում աննախադեղ ՄԱՀ-ի դասճանակումն է, ինչը հասակ դասճանակում էր սալիս ֆինանսական այդ կառույցից Թուրքիայի կառավարության աստիճանի մասին:
ՆԱՄԻ ՄԱՍԿԱՅԵԱՆԸ

Բուլղարիայում ազգությանը թուրք նախարարներ

Հուլիսի 20-ին հայտնի կառույց Բուլղարիայի նոր կառավարության կազմը: Երկրի նախկին բազմավոր, այժմ վարչապետ Սիմեոն 2-րդը ազգությանը թուրք բնակիչներից կազմված «Հանուն արդարության եւ ազատության» բարձրագույն ղեկավարության հետ համաձայնության է ելել ձեւավորելու կառույցի կառավարություն: Ինչպես հաղորդում է թուրքական «Միլիթթ» օրաթերթը, անկախ Բուլղարիայի դասճանակումը մեջ առաջին անգամ կառավարության կազմում կլինեն ազգությանը թուրք նախարարներ: «Հունիսի 20-ը ընդմիջեց կմնա Բուլղարիայի դասճանակումը մեջ», ասել է «Հանուն արդարության եւ ազատության» բարձրագույն առաջնորդ Ահմեդ Դողանը:
Բուլղարիայի 8 միլիոնանոց բնակչության շուրջ 10 տոկոսը կազմում են թուրքերը:

Օրվա հետքերով

ՄԻՋԴԵՏԱԿԱՆ

Իյա Կլեբանով. Տայասանի հեռագրական հարաբերություններն իդեալականին մոտ են

Սկիզբ է 1
Տայասանում գտնվելու օրերին Իյա Կլեբանովը կայացրեց Չանգեզուրի ժողովրդական շախմատի մրցույթը և երեւանի «Մարս» գործարան: «Ռուսաստանը ներդրումներ կանի այդ ձեռնարկություններում», հայտնեց փոխվարչապետը:

Ռուսաստանը ցանկություն ունի մասնակցել Իրան-Տայասան գագաժուրի կառուցմանը, Եւրոմիջուկի Իյա Կլեբանովը: Գագաժուրի կառուցմանը ՌԳ մասնակցելու հարցը կենտրոնի 33 նախագահի ու վարչապետի, միջկառավարական համաձայնագրի հայաստանյան գործընկերների հետ: Մենք գտնում ենք, որ այդ նախագիծը մեզ է կյանքի կոչել մասնակցի բոլոր երկրների բաներով, այդ թվում Ռուսաստանի մասնակցությամբ: Գագաժուրի նախագիծը Եւրոմիջուկի նախագիծը և Ռուսաստանի մասնակցություն ունի Տայասանի սենսուրյան համար, վստահ է Իյա Կլեբանովը:

Անդրադառնալով «Կովկաս» լասանավային Տայասանյան նավահանգստի ստեղծման գործընթացին, Իյա Կլեբանովը հայտնեց, որ մի փոքր օր հետո ՌԳ կառավարությունը հասնու խորհրդակցություն է անցկացնելու հայաստանյան ու վրաց ներկայացուցիչների մասնակցությամբ:

Այդ հանդիպումն առանցքային է լինելու, դրանից մի քանի սկսվի Տայասանյան համակարգի ձևավորումը, նեց ՌԳ փոխվարչապետը: Խորհրդակցությունից հետո դառնու ժամկետներ, ներդրումներ, ասաց որն Կլեբանովը:

Երեւան ժամանելով, ՌԳ փոխվարչապետն ուղղաթիվ մեկնեց Զաքարան, որ այցելեց Չանգեզուրի ժողովրդական շախմատի մրցույթին:

ՏԻՊՈՒՆ ԼԵՆՆԵՆ
ԻՏԱՍ-ՏԱՍՍ-ի բյուրոյից
«Ազգի» համար

ԼԻՔԱՆԱԼ

Ադրբեջանցի լրագրողների հանդիպումները Բեյրութում

«Լիբանանում գործում են արմատական հայացքներով հայկական երեք կազմակերպություններ՝ «Դաճակցություն», «Հնչակ», «Ռամկավար»: Մեզ հաջողվեց հանդիպել վերջին երկուսի առաջնորդներին: Նրանցից որեւէ մեկը չլսեցինք, մյուսն երգն են երգում Դարաբադը կամ դեմք է անկախ լինի, կամ Տայասանի կազմում», գրում է ադրբեջանական «Չերկալո» օրաթերթի թղթակիցը, որը չորս այլ ադրբեջանցի լրագրողների հետ մեկնել էր Բեյրութ և հանդիպել Լիբանանի նախագահին, վարչապետին, արտգործնախարարին, «Հզորության» առաջնորդին:

Թերթը լիբանանահայերի մասին գրում է. «Երբ Ադրբեջանում խոսում են Լիբանանի մասին, անմիջապես մարդու միտքն է գալիս հայկական անջատողականությունը: Այսօր, «ԱՍԱԼԱ» հայկական ահաբեկչական կազմակերպության դահիճները կռվել են Դարաբադում և «փառ» են ձեռք բերել որդես խաղաղ ադրբեջանցիների «գլուխկոտրուկներ»... Բայց ամենաուճառակն այն էր, որ Լիբանանի խորհրդարանի հայ դասգամա-

վորներից, արքեպիսկոպոս կազմակերպությունների ղեկավարներից, խանութների հայ տերերից մեզ չհանդիպեց մեկը, որը չիմանար թուրքերեն»:

«Դեռ 1997 թ. լիբանանահայերը կարողացան խորհրդարանում ընդունել սալ «Հայկական ցեղաստանության» մասին փաստաթուղթ: Մենք այս առիթով հարց ուղղեցինք վարչապետ Չարիբին, նա երկար մտածեց և ասաց, թե ման բան չի հիշում: Այդ զանգահարեց ինչ-որ մեկին, որդես ձեռք էր բերել հայկական դաստիարակ, վարչապետն ասաց հետեւյալը. «Դա միայն հայտարարություն է: Մենք օրենքներ չենք ընդունում, ինչպես Ֆրանսիայում է»: Իսկ երբ նրան հարցրեցինք, թե ինչու Լիբանանը չի մասնակցում Իսլամական կոնֆերանս կազմակերպության այն փեարկություններին, որոնցով հայերից լիբանանցիներն է դուրս գալ ադրբեջանական գրավյալ տարածքներից, վարչապետը սվեց արտիմակ դաստիարակ. «Դա Լիբանանի ոչ դաճակցական տեսակետն է»:

Աֆղանստանում խուլերայից 50 մարդ է մահացել

ԻՍԼԱՄԱԲԱԴ, 19 ՅՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆԻՊԵՏ: Աֆղանստանում խուլերայի բռնկման հետևանքով վերջին երկու օրում 50 մարդ է զոհվել, եւ երկու հազար գտնվում են ծանր վիճակում: Գյուլիստանի դաճակցի ներկայացուցիչներից այսօր այստեղ ստացված տվյալների համաձայն, վստահակոր հիվանդությունը հայտնաբերվել է Բալախի Կահանի վարչական կենտրոն Սազարի Շարիֆ ֆաղաից 75 կիլոմետր դեպի արեւմուտք:

Միջազգային կազմակերպություններից ստացված դեղորայքով երկու բռնասարներ թալիբները կալանել են Ակուտրուկ բնակավայրում և չեն թողնում խուլերայի բռնկման Երջան, քանի որ այն վերահսկում է Գյուլիստանի դաճակցը:

Տակառուսական ֆարոգչության մեղադրանք Վրաստանին

Վրաստանի արածոփց միջազգային ահաբեկչության ներկայացուցիչները բացահայտեցին զբաղվում են հակառուսական ֆարոգչությամբ, որի նպատակն է Ռուսաստանի դեմ Եւրոմիջուկի ահաբեկչությունը, երկրի արածոփային ամբողջականությունը վստահելը: Վրացական Դուլիսի գյուղից ոչ հեռու, Պանկիսի կիրճից եթեր են սփռվում չեչեն անջատողականների «Կավկազ- ազաճ, անկախ Իչկերիա» ռադիոյի հաղորդումները: ՌԳ նախագահի տեղակալական վարչությունը հայտարարել է, որ Վրաստանի արածոփց հակառուսական տեսական ֆարոգչությունն «անկասկած կխորհակի ռուս-վրացական հարաբերությունները»:

Ավելորդ չէ նեց, որ երկու օր առաջ Մոսկվայում ռուս և վրաց փորձագետների մասնակցությամբ ռուս-վրացական բանակցությունները կապված Գուդաուսից (Աբխազիա) ռուսական ռազմականայանի դուրսբերման հետ, սաղալվել են: Իրավիճակը չափազանց լարված է նաեւ վարչականորեն Աբխազիայի, իրականում Թբիլիսիի վերահսկողության տակ գտնվող Կոդորի կիրճում:

Նախկին ԽՍՀՄ հանրապետություններից նկատելի է ռուս բնակչության զանգվածային արտագաղթ

1989 թ. մարդահամարի տվյալներով ԽՍՀՄ բոլոր հանրապետություններում, այդ թվում Ռուսաստանում, ազգությամբ ռուս բնակչության թիվը կազմել է 144 մլն 990 հազար, որից Ռուսաստանում՝ 119 մլն 866 հազար: Գեոգրաֆիայի ողջ տարածքում ռուսների թիվն օրըսօրե, ընդ որում Եւրոպայի տեղում, նվազում է: Արտագաղթի 3 հիմնական դասերն են՝ սոցիալ-տնտեսական ծանր իրավիճակը, զինված հակամարտությունները և ռուսների նկատմամբ տարբեր խտրական ֆաղափականությունը:

1989 թ. մարդահամարի տվյալներով ռուս բնակչության թվերը են տնտեսները ռուս հանրապետությունների. Ուկրաինա՝ 11 մլն 355 հազար (ամբողջ բնակչության 22 տոկոսը), Ղազախստան՝ 6 մլն 62 հազար (34), Ուզբեկստան՝ 1 մլն 653 հազար (8,3), Բելառուս՝ 1 մլն 342 հազար (13,2), Կիրգիզիա՝ 917 հազար (21,5), Լատվիա՝ 906 հազար (34), Մոլդովա՝ 562 հազար (13), Էստոնիա՝ 475 հազար (30,3), Ադրբեջան՝ 392 հազար (5,6), Տաջիկստան՝ 388 հազար (7,6), Լիսվա՝ 345 հազար (9,4), Վրաստան՝ 341 հազար (6,3), Թուրքմենիա՝ 334 հազար (9,5), Գայաստան՝ 51 հա-

զար 600 (1,4):
1999 թ. տվյալներով (ոչ դաճակցական) ռուս բնակչության թիվը նախկին ԽՍՀՄ հանրապետություններում. Ուկրաինա՝ 9 մլն 100 հազար, Ղազախստան՝ 4 մլն 480 հազար, Ուզբեկստան՝ 1 մլն 150 հազար, Բելառուս՝ 1 մլն 142 հազար, Կիրգիզիա՝ 603 հազար, Լատվիա՝ 710 հազար, Մոլդովա՝ 501 հազար, Էստոնիա՝ 353 հազար, Ադրբեջան՝ 142 հազար, Տաջիկստան՝ 145 հազար, Լիսվա՝ 280 հազար, Վրաստան՝ 140 հազար, Թուրքմենիա՝ 240 հազար, Գայաստան՝ 13 հազար:

YEREVAN-PARIS-LYON
SABERATOURS-SEVAN
ՍԱԲԵՐԱՏՈՒՐ-ՍԵՎԱՆ
ԵՐԵՎԱՆ-ՓԱՐԻՉ-ԼՆՈՆ

Ավիասնունք և տուրիզմ
«Սաբերատուր-Սեվան»
Ճամփորդական գործակալությունն առաջարկում է.

- Ավիասնունք երեւանից ուղիղ չվերթերով Երևանից ֆաղափաներով ցանկացած ուղղությամբ և ընկերությամբ:

ARMENIAN AIRLINES swissair KLM BRITISH AIRWAYS АЭРОФЛОТ

Փարիզի օդանավակայանում
Չեղ կղիմավորի մեր գրասենյակի ներկայացուցիչը և կողոպ Չեր բոլոր հոգսերը

- Գնացքի տնունք եվրոպայում
- Գյուրանցների ամրագրում Գայաստանում և արտասահմանում
- Բժժկական աղաիովագրություն

375010, Բ. Երեւան, Վարդանանց 10
Ֆեռ. (3741) 52 54 48, 52 85 48, ֆաղա (3741) 56 40 30
E-mail: sabera@arminco.com

TISSOT
SWISS WATCHES SINCE 1853

Էյֆել

խանութ-տաի
միակ դաճակցական
ներկայացուցիչը Գայաստանում

Վարդանանց-4
հեռ. 580899

CALIFORNIA PIZZA

ճաճատեսակներ
պիցցաներ
սենդվիչներ
աղցաններ

Բարձր որակ, հասնելի միջնակարգ

Այցելել Աբովյան 21 և կհամոզվել

Առաճման համար՝
Ֆ 543-100, 586-395

ARSLONGA ՄՊԸ-Ն

առաջարկում է համակարգային դուրսին առնչվող անտնաբազմազան ծառայություններ դասընթացներից մինչև դասընթացների կատարում: Այդպիսով լոգոտիպերի ստեղծում, այցեֆարսերի, օրացույցների, գրույկների, բլանկների և այլնի ձեւավորում, համակարգային ծրագրերի նախագծերի մշակում և այլն:

Կազմակերպությունը առաջարկում է համակարգային դասընթացներ հետեւյալ ծրագրերով.

- Word/Windows
- Excel
- Photoshop
- CorelDraw
- Adobe Premiere
- QuarkXPress
- Տեղադրարագ հավաճման տեղադրարագ
- Web-design
- Macromedia Flash
- DreamWeaver

Դասընթացների համախոսներին տրվում է 3 ամվճար դաս՝ ինտերնետային ցանցում Երջելու հնարավորություն:

For Your Internal News of Armenia
Log on to www.azg.am
In English, Russian, Armenian and Turkish